

Nr 844**av herr Björk i Gävle och fru Jonäng
om höjning av lånegränserna för företagareföreningarnas direktlån, m. m.**

Efterfrågan på företagareföreningarnas insatser i fråga om riskvilligt kapital till företagen ökar. De lånemedel ur Statens hantverks- och industrilånefond som ställs till företagareföreningarnas förfogande skall i huvudsak komplettera bankernas kreditgivning till framför allt de mindre och medelstora företagen. Ytterligare anspråk på företagareföreningarnas direktlån kan förväntas till följd av den nya lagen om anställningsskydd som träder i kraft den 1 juli 1974. En konsekvens av denna trygghetslag synes nämligen bli att företagets kreditvärdighet urholkas. Redan i dag har direktiv utgått från vissa banker om en kraftig reducering av företagsinteckningens hypoteksvärde. Bankernas krav på säkerhet för givna krediter står oförändrade samtidigt som företagen belastas med en "latent löneskuld", en skuld som omvandlats till en reell skuld i samband med driftsinskränkningar eller driftsomläggningar. Detta medför naturligtvis att den vanliga kreditgivningen till framför allt de mindre företagen, där den latent löneskulden får praktisk betydelse, kommer att minska. Med hänsyn till nuvarande banklag har bankerna små möjligheter att tillämpa en mera generös kreditbedömning i de aktuella fallen.

Den här förväntade situationen torde medföra ökade krav på lånemedel från företagareföreningarna.

Flera företagareföreningar har f. n. outnyttjade lånemedel inestående hos kammarkollegiet. Det skulle vid ett hastigt påscende kunna tolkas som att efterfrågan på föreningarnas lånemedel inte skulle vara särskilt stor. Förklaringen ligger emellertid i det förhållandet att dessa företagareföreningar har lånat företagen så mycket som det enligt kungörelsen är tillåtet, nämligen 200 000 kronor per företag. Lånegränsen som riksdagen fastställde år 1971 tjänar med andra ord som en spärr för vidare utlåning av riskvilligt kapital.

Det vore rationellt att öka lånegränsen för företagareföreningarnas verksamhet med medel ur Statens hantverks- och industrilånefond. Från Företagareföreningarnas förbund har förslag framförts om en höjning av lånegränsen till 300 000 kronor. Även denna gräns är i nuvarande läge låg men skulle dock på ett mera rimligt sätt svara mot behoven inom gruppen mindre och medelstor industri, som i huvudsak utgör företagareföreningarnas målgrupp.

De allt svårare betingelserna för den mindre och medelstora industrin ökar också riskerna för långivning. Trots förbättrat kreditbedömningsun-

derlag och trots allt noggrannare uppföljning av engagemangen ökar förlusterna. Såsom riskfond har företagareföreningarna nu medel som tillkommer genom att 0,5 procent av räntorna på utlånade medel avsätts för ändamålet. Övrig del av räntorna inbetalas till statsverket. Dessa förlusttäckningsfonder täcker inte tillnärmelsevis konstaterade förluster. Med hänsyn till det ökade risktagandet i föreningarnas låneverksamhet torde det vara nödvändigt att höja procentsatsen till riskfonder i företagareföreningarna.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställes

att riksdagen måtte besluta höja den övre lånegränsen för företagareföreningarnas lån med medel ur Statens hantverks- och industrilånefond från nuvarande lånegräns 200 000 kr. till 300 000 kr., samt

att riksdagen måtte besluta att höja avsättningsprocenten till förlusttäckningsfonder inom företagareföreningarna från 0,5 procent till 2 procent av räntan på utlånade medel.

Stockholm den 24 januari 1974

GUNNAR BJÖRK (c)

GUNNEL JONÄNG (c)

i Gävle